

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. K-to Organas
Nr. 150 (759) || 1949 m. gruodžio 27 d. || Kaina 20 kp.

Įsplėsti meninės saviveiklos ratelių darbą

Keliant apskrities darbo žmonių kultūrinį lygį, ruošiant kolūkių valstiečiams, įmonių dirbantiems ir kitiems darbo žmonėms kultūrinės pramogos, didelį darbą gali atlikti meninės saviveiklos rateliai. Svarbu tik, kad tokių ratelių da. gerai organizuotas, pastatytas ir aukštą lygį, kad saviveiklos kolektyvai būtų gausūs savo narių skaičiumi, kas leistų visapusiškai išvystyti darbą statant, pavyzdžiui, scenoje ir platesnės apimties veikalus.

Neminint apskrities vidurinių ir septynmečių mokyklų meninės saviveiklos ratelių darbo, kurie dažnai pasirodė su savo programomis mokyklos sienose įvairių švenčių ir minėjimų metu, o taip pat kartais suruošia vietūs pasirodymus visuomenei, rimtą darbą yra skirta nuveikti Kultūros namų ir klubių — skaityklų meninės saviveiklos kolektyvams.

Vis labiau plečia savo veiklą meninės saviveiklos kolektyvas, susibūręs prie Rokiškio Kultūros namų. Pastaruoju metu žiūrovai čia galėję išvysti scenoje Juozo Baltušio pjesę „Gieda gaideliai“ bei Chlivicko ir Gusličio — „Obelys žydės“, nekalbant jau apie visą eilę anksčiau pastatytų veikalų. Paminėti abu veikalai yra aktualūs, žiūrovų buvo šilaiti sutikti. Gi pats meninės saviveiklos kolektyvas, pastatydamas šiuos veikalus, parodė savo vaidybą, kad jis nuolat auga kūrybiniame. Visa eilė jaunų aktorių, kaip Saballauskas, Narvydas ir kt., su kiekvienu pastatymu vis labiau bręsta.

Tačiau Pandėlio, Aleksandra-vėlės ir kitų Kultūros namų saviveiklos kolektyvų darbe pasireiškia dar daug trūkumų, pats darbas daugumoje yra apieistas ir neįsivystęs. Ypač „Tarybinio Rokiškio“ redakcija gauna daug nusiskundimų Pandėlio Kultūros namais, kas turi būti rimtu signalu tiek šio valsčiaus vadovams, tiek ir apskrities Kultūros — švietimo darbo skyriui, siekiant iš pagrindų pagerinti meninę saviveiklą Pandėlyje.

Didelį darbą nuveikė tos klubai — skaityklos, kurių vadovai energingai, rimtai atsinešė į savo vadovaujamų įstaigų darbo apimties išplėtimą, sudarydami klubo — skaityklos veikalai išplėsti tarybas, organizuodami meninę saviveiklą ir prie jos pritraukdami jaunimą. Prie tokių klubų — skaityklų galima pri-

skirti Juodupės valsčiaus Onuško klubą — skaityklą, vadovaujama drg. Keliuočio. Ši klubas — skaitykla išvystė ne tik plačią meninę saviveiklą, bet tapo visomis savo veiklos funkcijomis tikru kultūros židiniu apylinkėje. Bendradarbiaujanti drauge su vietos bibliotekos vedėja drg. Kvilūnaitė, drg. Keliuočiai dažnai ruošia scenos vaidelių pastatymus, tam tiksliu parenka įdomius veikalus, kaip, pav., „Verutė sugrįžo“ ir visą eilę kitų.

Neblogai taip pat veikia ir Pandėlio valsčiaus „Gudelių“ kolūkio klubas — skaitykla, vadovaujama drg. Černiauskienės.

Tačiau tenka pasakyti, kad daugumoje apskrities klubų — skaityklų arba nėra visai organizuota meninės saviveiklos ratelių, arba suorganizuotieji randasi tiklatai popieriuje, nes jokios veiklos jte neišvystė. Štai to paties Pandėlio valsčiaus Lebedžių ir Pandėlio apylinkių klubuose — skaityklose rateliai skaitomi suorganizuoti, tačiau tikrumoje beveik jokio darbo jie neatlieka. Rimtas priekaištas tenka visiems tiems klubų skaityklų — vedėjams, kurie šilaiti žiūrį savo darbą, nesistigiant visapusiškai išplėsti savo vadovaujamų kultūros — švietimo įstaigų veiklos. Tuo pačiu reikia pasakyti, kad prie kai kurių klubų — skaityklų veiklą meninės saviveiklos kolektyvai į savo veiklos repertuarą paima senus, atgyvenusius savo amžių veikalukus, išleistas buržuazinio režimo metais, kas nieko bendro neturi su dabartine tarybine tikrove, trykštančiu, pulsuojančiu tarybinio gyvenimu.

Bendrai, meninė saviveikla apskrities klubuose — skaityklose, eilėje Kultūros namų ir įmonių apieista arba net ir visai nėra organizuota, saviveiklos ratelių darbas yra silpnas, pastatymai būna žemo idejinio — politinio lygio.

Apskrities Kultūros — švietimo darbo skyrius bei valsčių vadovai turi rimčiau susidomėti meninės saviveiklos išvystymu kaime, teikti šiuo atžvilgiu rimtą paramą klubų — skaityklų ir Kultūros namų vadovams. Jiems į pagalbą turi ateiti ir kaimo inteligentija, ypač mokytojai; tik bendromis jėgomis bus galima visapusiškai išplėsti meninę saviveiklą, kas žymiai prisidės prie darbo žmonių kultūrinio lygio pakėlimo.

Visuotinė socialistinė lenktynė J. V. Stalino 70-ųjų metinių garbei

Puikiais darbo žygiais Tėvynės labai suteiko tarybinė liaudies draugo J. V. Stalino gimimo 70-ias metines. Iš visų Tarybų šalies kampų plaukia, džiugios žinios apie naujas tarybinių žmonių darbo pergales didžiojo vado jubilėjaus garbei. „Rostovugol“ kombinato angliakasiai suaktyvių dienomis baigė metinį planą ir žymiai viršijo anglies iškasimo lygį, užplanuotą paskutiniams penkmečio metams. Tokiais pat laimėjimais įžymiąją datą suteiko Tulos kalnakasiai, daugelis Donbaso, Karagandos, Prokopjevsko trestų ir šachtų valdybų. Šimtus tonų metalo viršum plano davė

Kuznecko metalurgijos kombinato, Azovo, Zaporožės ir Gurjevo metalurgijos gamyklų valcuotojai. Sėkmingai įvykdė savo įsipareigojimus didžiojo tarybinės liaudies vado ir mokytojo draugo J. V. Stalino gimimo 70-ųjų metinių garbei Ukrainos mechanizatoriai. 450 respublikos MTS iki gruodžio mėn. 21 d. įvykdė traktorių remonto ketvirčio planą. Apie didelius gamybinius laimėjimus raportuoja taip pat kitų respublikų, kraštų ir sričių kolūkiečiai, tarybinių ūkių darbuotojai ir mechanizatoriai. (TASS—ELTA).

Lietuvos TSR Mokslų akademijos mokslinė sesija, skirta J. V. Stalino 70-osioms metinėms

Gruodžio mėn. 23—24 d. d. Vilniuje įvyko Lietuvos TSR Mokslų akademijos mokslinė sesija, skirta įžymiajai datai — didžiojo darbo žmonių vado, mokslo korifejus draugo J. V. Stalino gimimo 70-osioms metinėms.

Sesijos dalyviai karštai sutiko Lietuvos KP(b) CK sekretorių drg. A. Trofimovo, V. Niunkos, Lietuvos TSR Mokslų akademijos prezidento J. Matulio ir kitų pasirodymą prezidentume.

Audringais plojimai buvo išrinktas sesijos Garbės Prezidiumas — VKP(b) CK Politbiuras su didžiuoju Stalinu priešakyje.

Didelį pranešimą tema: „J. V. Stalinas — daugiatautės tarybinės valstybės įkūrėjas ir vadovas“ padarė Lietuvos TSR Mokslų akademijos viceprezidentas, tikrasis akademijos narys

J. Žiugžda. Pranešimą „J. V. Stalinas ir tarybinio mokslo išsivystymas“ padarė Lietuvos TSR Mokslų akademijos prezidentas profesorius J. Matulis. Lietuvos TSR Mokslų akademijos tėsis instituto direktorius J. Bulavos padarė pranešimą tema: „J. V. Stalino mokslas apie valstybę“, Žemės ūkio instituto direktorius V. Vazalinskas — tema: „J. V. Stalinas — socialistinio žemės ūkio kūrėjas“. Akademikas D. Budrys savo pranešimą skyrė temai „J. V. Stalinas — socialistinio TSRS industrializavimo įkvėpėjas ir organizatorius“. Lietuvos literatūros instituto direktorius K. Korsakas kalbėjo apie J. V. Stalino paveikslą lietuvių literatūroje. Su mižiūnišku pakilimu sesijos dalyviai priėmė sveiktinimą geriausiajam tarybinių mokslininkų bičiuliui draugui J. V. Stalinui. (ELTA).

Sparčiau gaminti ir vežti statybinių miško medžiagą!

PRANEŠIMAS

Apte 1949—50 m. m. rudens — žiemos sezono miško ruošos elgą mūsų apskrityje š. m. gruodžio mėn. 25 d.

El. Nr.	Valsčių pavadinimas	Išvėta	Pagaminta
		proc.	proc.
1.	Južintų	7,3	71,4
2.	Ragelių	6,5	65,0
3.	Juodupės	5,6	38,4
4.	Aleksandravėlės	5,0	57,0
5.	Pandėlio	4,6	69,7
6.	Panemunėlio	4,4	30,4
7.	Obelių	2,4	29,7
8.	Rokiškio	2,0	30,4
9.	Kamajų	1,2	33,3
10.	Panemunio	0,9	44,1

Rokiškio apskr. Miškų pramonės ūkis

Su kiekvienu diena apskrityje vis labiau plečiasi statybinių miško medžiagos paruošimo darbai. Šiuose darbuose, kaip matyti iš čia pateikiamo pranešimo, pirmąją Južintų ir Pandėlio valsčius. Tačiau tokie valsčiai, kaip Panemunėlis, Obeliai, Rokiškis ir Kamajai, dar neišvystė kaip reikiant statybinių miško medžiagos gamybos darbų, nekalbant jau apie tai, kad pats pagrindinis darbo baras — medžiagos transportavimas į paskirties vietas — yra visiškai apieleistas. Minimumose valsčiuose planinės užduoties vykdymas miško kirtime čia sudaro 29,7 — 33,3 proc. Tai rodo, kad kirtavietėse dirba dar nepakankamas žmonių — miško ruošos prievolinkų — skaičius, o pagamintos medžiagos transportavime jų da-

davyvauja dar mažiau. Ypač blogai pastarasis reikalas stovi Panemunio valsčiuje, kur planinės užduoties vykdymas nesudaro nė vieno procento! Bendrai, pagaminta medžiaga yra blogai transportuojama visuose mūsų apskrities valsčiuose. Valsčių vadovai dar kartą privalo gerai įsidėmėti, kad statybinių medžiagos gamyba privalo būti drauge stiejama su jos transportavimu, kad jokios naudos nėra iš tos pagamintos medžiagos, kuri pasilieka kirtavietėse. Kai kurie Pandėlio ir Juodupės valsčių kolektyviniai ūkiai yra ne tik viršiję statybinių miško medžiagos paruošimo planą, bet taip pat gana sėkmingai atlieka ir jos transportavimą. Tokios pat galimybės yra visiems kitiems kolūkiams.

Valsčių vadovai turi parodyti kuo daugiau organizacinio darbo, susitrinti aiškianamojo darbo pravedimą miško ruošos prievolinkų tarpe, kad miško ruošos darbai, ypač medžiagos transportavimas, nedelsiant įgautų sparčius tempus. Jokių būdų negalima prileisti užvilkinimo, nes visa tai neišviniškai atsilieps į planinių užduočių sėkmingą įvykdymą.

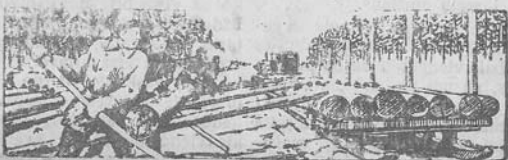
PAS MIŠKO RUOŠOS DARBŲ SPARTESNIO VYKDYMO INICIATORIUS

Prieš pusantro mėnesio Pandėlio valsčiaus kolūkiečiai ir miško gamybos dirbantieji, stekdami paspartinti miško ruošos darbų vykdymą, kreipėsi į visus apskrities kolūkiečius ir miško gamintojus, kviesdami juos aktyviai įsijungti į socialistinį lenktyniavimą dėl priešlaikinio miško ruošos darbų įvykdymo.

Šio valsčiaus kolūkiečiai ir miško gamybos dirbantieji savo kreipimesi įsipareigojo šių metų ketvirčio medžiagos paruošimo planą įvykdyti iki gruodžio 20 d.

Miško ruošos darbų socializavimui iniciatoriai šio žodį garbingai išpildė. Jie ne tik iki šios datos įvykdė miško gamybos ketvirčio planą, bet ir jį žymiai viršijo. „Einiškių“ kolūkio (pirmininkas drg. Audickas Juozas) valstiečiai vieni iš pirmųjų valsčiuje pradėjo vykdyti miško ruošos darbus; virš plano jie pagamino 55 m³ miško medžiagos ir išvežė apie 25 m³. Nuo šio kolūkio beveik neatsilieka miško gamybos darbuose ir „Vaveniškių“ (pirmininkas drg. Puluikis) kolūkiečiai, kurie virš plano pagamino 48 m³ miško medžiagos.

Sparčiais tempais vykdo miško ruošos darbus ir kiti valsčiaus kolūkių valstiečiai. M. Paulauskas

Literatūrinis puslapis

Kolūkie mergaitei

Klimentas Kaltrūkstis

Gražus birželio aušo rytas,
Mirgėjo saulėje rasa,
Ir pradalgiai, kaip kasinukai,
Po dalgiams nugulė tada.

Plovėjai metė buožės plevą.
Laukams nusidriekė dalna...
Sužydo tėviškė, kaip leva,
Naujai gyventi prikelta.

Seniai bebuvom susitikę
(Netoli metų dešimties),
Ir kaip gyvenimas pakito,
Kaip kaime čia džiugu išties!

Laukuose ežių nebelikę,
Senų lūšnelių nematyt.
Ir tu, mergaite, pasikeitęs,
Kad vos galia tave pažint.

Dabar visur tu pirmutinė —
Darbų ir pergalių bare;
Ir vakareliuose suktnis
Neapsieina be tavęs.

Jauna mergaite, naujo kaimo,
Širdingai tau sėkmės linkiu.
Mus veda Stallnas į laimę
Šviesiuoju kolūkių keliu.

Naujai dainuokim

Vyt. Šeškauskas

Ir be dievų, be kunigų ir ponų
Sukursim laimę tėviškėj manoj.
Dainuojam mes šiandien dirbtuvių tonu.
O staklių tempas girdisi dainoj.

Tik dar garsiau poetai — bolševikai,
Naujai dainuokim po vargų.
Garsiau teūžia motorai, vilkikai
Galingą erą — erą fabriky.

Visi šiame puslapyje talpinami eilėraščiai yra vien tik pradedančiųjų rašytojų, iš kurių drg. drg. Šeškauskas (Pandėlys) ir Deksnys (Rokiškis) pirmą sykį su savo kūriniiais pasireiškia spaudoje.

Br. Deksnys

Laisvai Kinijai

Iškėlus vėlavą raudoną,
Tu laisvę iškovojai,
Sūnų tavųjų milijonams
Drąsiai į kovą stojus.

Nukrito jungas, amžiais slėgęs,
Ir juodas vargas dingo.
Iš pavergtos, tamsios, bejėgės
Tapal laisva, galinga.

Į mūsų tavo sūnūs ėjo,
Ginklus tvirtai suspaudę.

Tėvynės laisvė juos žavėjo,
Jie laimę sau nuaudė.

Gyvok, klestėk ir ženk į laimę!
Tau ateitis didinga.

Teskamba džiaugsmas mieste,
[kaime,
Prie upės Jang-tse-kiango.

Rokiškis

Br. Deksnys

Karo kurstytojams

Nelaimių karo žmonės nepa-
[miršo,
Nespėjo dar užgydyti žaizdų.
O jie, lyg plėšrus žvėrys, vėl
[niršę
Mosuoja karo kruvinu karū.

Bet liaudis, tautos juk nenori
[karo,
Ugnis ir žaizdos liko atminty.
Jūs nemanykite, kad kraują lieti
[žera,

Už prispaudėjus galvą paguldyt!
Gal jiems gražu žiūrėti, kai
[plūsta kraujas,
Kai verkia motinos, maži vaikai?
Bet atsikus ginklai prieš ponų
[saurą —
Nušvis tada žmonėms kiti laikai.

Planetoje šviesus jau aušta rytas
Be kapitalo sprespaudos, karų.
Jo neužtemdys debesys Uolstri-
[to, —
Pasaulis gaubsis spindesiu
[skaidriu.

MOKSLO DRAUGAMS

Pr. Palikviečius

Širdis gyvent ir plakt laisval
Visų krūtinėj lygiai gema.
Sakyk, drauguži, kas buval
Tu vakar savo žemėj?..
Kaip šuo benamis ant laukų,
Vargdienis stumdomas kitų.

Juoda užblėso praeitis,
Jau liaudis ponų nesiklausta.
Komuna — mūsų ateitis,
Gyvenimas gražiausias.
Tai veržkimės pirmyn, draugai,
Darbe nedelskime ilgai.

Jaunystės žydinčias kelias
Svalgaus gyvenimo pažinti
Mes einame, o jėgos leis
Bėgimstančią kūrybos mintį
Nunešt kovotojų taku
Skalsčioms aušroms naujų laikų.

Jiems

Vyt. Šeškauskas

Tai jūs, tėvynės išdavikai,
Vardu preklavę jos ilgai,
Dar seno sėkliai — jo beliko
Pilki, išblėse pelenai.

Veltul ginklu ir kryžium grasot —
Tačiau žinokite tikrai, —
Šiandien savon širdin įrašėm
Jums prakeikimą, kraugeriai!

Gyvenimo išstumti, niekšai,
Jums niekas rankos neišties.
Tamsiom naktim jūs vaikštot, ieškot
Žvėrių darbuose praeities.

Gyvais lavonais šiandien tapot,
Banditų vardo jums mažai.
Jūs niekšais likot atminimuos.
Jums prakeikimas amžinai.

Pandėlys

ŽODŽIAI IŠ KOLŪKIŲ

Pradedančiųjų rašytojų būrelio, veikiančio prie „Tarybinio Rokiškio“ redakcijos, surengti literatūros vakarai kolūkiuose „Socializmo kellas“ (Rokiškio valsč.) ir „Gudeliai“ (Pandėlio valsč.) parodė, su kokiu dideliu meile kolūkiečiai priima tarybinę tikrovę vaizduojančius pradedančiųjų žodžio menininkų kūrinius. Reikėjo tik pamatyti, kaip keičiasi besiklausančiųjų veidai! Kada jie girdi autorių kalbant apie dabartinį gyvenimą, apie beiežius kolūkių laukus, tų laukų artojus, — veiduose šviečia džiaugsmas; kada autorius kalba rūstosios praeities vaidais apie berną žydrakį, iš kurio buožės paveržė mylimąją, arba apie kalvį, kuris visą gyvenimą mosavo kūju ir pro kalvės suodžius nematė šviesesnės dienos, — veiduose tų žmonių, kurių dažnas pats visa tai pergyveno, jau spindi neapsakoma neapykanta buvusiame gyvenime.

— Tai viskas, kaip gyvenime, sukūtyta, bet per silpnai sparnai.

— sako „Gudelių“ kolūkiečio pirmininkas, — bet daugiau mums nebeteks jau to matyti. Ne vienas iš kolūkiečių irgi bando raštu išlieti savo besiveržiantį džiaugsmą, sukurti kūrinius, vertus dabartinio gyvenimo.

— Ach, jei aš būčiau galėjęs mokytis, kaip dabar kad mokosi mūsų vaikai... — su kartėliu atsidausta Žiobiškio apylinkės senukas kolūketis. Panemunėlio valsčiaus kolūkiečio „Aukštinės varpos“ 50 m. amžiaus valstietė M. Rimšienė, gavusi iš redakcijos darbuotojo Pauliaus Širvio atsakymą į jos pirmąjį atsiųstą eilėrašį, atsiuntė naują eilėrašį ir laišką. Čia taipiname pažodžiui netaisyta laiško tekstą:

„Gerbiamoji redakcija aš nuo jūsų gavau laišką. Iš širdies tariu ačiū už visus paskatimus. Deje, gaila, kad žmogus, lyg erelis, norėtųm kilti aukšty, —

Nors turi gerų norų ir troškimų, bet viskas glūdi žmogaus — mažamokslio sieloje. Mažamokslui trūksta drąsos, energijos. Mes mažamoksliai žmonės buvome pažeminti, pasmerkti. Net ir šiandien nediržta tikėti, kad galia užieiti į redakciją ir pasikaibėti su jumis. Man visa atrodo lyg sapnas. Daug sykių skaičiau jūsų laišką. O tie žodžiai „užieikite į redakciją pasikalbėti“. Ir vaikams skaitau ir kitiems džiaugiuosi, kaip kalinys, laisvę atgavęs. Išlikusių mes darbo žmonės, ypač moterys, buvome kalintai, tik ne už mūro sienų, bet už buožių ir dvarponių nugurų. Tad gerbiamoji redakcija, aš lieku širdingai dėkinga už jūsų laišką“.

Toliau ji piešia užsienio darbo žmonių gyvenimą, kuris jai pažįstamas iš jos pačios pergyventos praeities:

— Be darbo ir duonos daug [vaikšio
Ir ašaras lieja karčiai,
O ponai priėdę, lyg pūsiės,
Iš vargšų vis žyposo linkmai.

Tai paprasti, bet teisingi žodžiai. Toliau ji prieš pastato dabartinį Lietuvos kolūkiečių gyvenimą:

Mums atėjo dieneiė lauktoji:
Šviečia saulė skalsi dėl visų,
Ir aš, kolūketė, dainuoju,
Nes laiminga be galo esu.

— Prašau suprast, — rašo ji po eilėraščių, — kad čia mano tikras širdies kūryba, kuri liečia mano ir kitų vargdieniu praeitį ir dabartį. Ne dėl to aš rašau, kad būtinai tapintumėte į laikraštį, ne dėl to, kad gauti iš to nauda, bet dėl to, kad išreikšti savo mintis, jas pasakyt savo bendradarbiams.

Kitas kolūketis K. Smilga iš Kamajų valsč. kolūkiečio „Kuokšiai“ apdainuoja draugo Stalino gyvenimą:

Jis gimė tolimam Kaukaze
Tarp dangų remiančių kalnų.
Anksti pamilo laisvės dainą,
Ir spaudė ginklą tarp delnų.
Prieš ponus, buožes jis kovojo

Ir buvo priekyje mintų.
Drąsus, nebudamas pavojų,
Žingsniu žyglavo plieniniu.

Jauna Ragelių valsčiaus kolūketė L. Sniegulytė eilėraštyje „Klestėjimo keliu“, turinčiame stambių trūkumų eilėdaros atžvilgiu, tačiau kurio turinys nuostirdus, išgyventas, apdainuodama kolūkiečius, kuriančius naują gyvenimą, dėkoja didžiajam tautų vadui draugui Stalinui už išlaisvinimą lietuvių — vargo valstietė.

Tokių laudies poetų eilėraščių gausime ir daugiau. Visi jie nedrąsus, kaip ir drg. Rimšienė, neturi dar tvirto pasiūtikėjimo savo jėgomis, skaito save pavėlavusius gyvenime. Tai neteisinga. Mokytis niekad os nevēlu. Nevēlu nei drg. Rimšienė, nei kitiems į ją panašiems. Dabartinėmis sąlygomis galima dar dalinai atgauti tai, kas buvo prarasta sprespaudos laikais. Šiandien, norintiems siekti mokslo, yra atviros durys.

Tai neteisinga. Mokytis niekad os nevēlu. Nevēlu nei drg. Rimšienė, nei kitiems į ją panašiems. Dabartinėmis sąlygomis galima dar dalinai atgauti tai, kas buvo prarasta sprespaudos laikais. Šiandien, norintiems siekti mokslo, yra atviros durys.

Tai neteisinga. Mokytis niekad os nevēlu. Nevēlu nei drg. Rimšienė, nei kitiems į ją panašiems. Dabartinėmis sąlygomis galima dar dalinai atgauti tai, kas buvo prarasta sprespaudos laikais. Šiandien, norintiems siekti mokslo, yra atviros durys.

P. Jaura

VISO PASAULIO DARBO ŽMONĖS IŠKILMINGAI PAŽYMI DRAUGO J. V. STALINO 70-SIAS METINES

KINIJA. Šanchajus, gruodžio mėn. 25 d. (TASS). Draugo J. V. Stalino gimimo 70 metų sukaktuvės tebėra Kinijos visuomenės ir spaudos dėmesio centre. Laikraščiai plačiai skelbia pranešimus apie J. V. Stalino 70-ųjų metų minėjimą visame pasaulyje. Visi laikraščiai paskelbė TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sveikinimą draugui Stalinui ir TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsaką dėl draugo J. V. Stalino apdovanojimo Lenino ordinu.

Vedamajame straipsnyje, skirtame J. V. Stalino 70-sioms metinėms, laikraštis „Vengubiao“ rašo, kad draugo Stalino vardo negalima atskirti nuo bendrojo kovos dėl taikos reikalo. Stalino vardas, nurodo laikraštis, yra vėliava šimtam milijonų taikos kovotojų visame pasaulyje.

(ELTA).

ČEKOSLOVAKIJA. Praha, gruodžio mėn. 25 d. (TASS). Laikraštis „Rude Pravo“, lietuškas iškilmingas Českoslovakijoje ryšium su visos pažangiosios žmonijos vado J. V. Stalino 70-siomis metinėmis, rašo, kad Českoslovakijos liaudies išreiškė savo meilę, atsivėlavimą ir dėkingumą draugui J. V. Stalinui dešimt milijonų parašų, esančių jam pasiūstame laiške, staliniškos spartuoliškomis sargybos, kuriose dalyvavo visi respublikos darbo žmonės. Tai

liudija, nurodo „Rude Pravo“, kad Českoslovakija, vadovaujama šlovingsios komunistų partijos su K. Gotvaldu priešakyje, žengia pirmosiose pažangos ir taikos kovotojų gretose ir kad ji ištikimai žengia paskui Tarybų Sąjungą ir draugą J. V. Staliną — patikimą Českoslovakijos tautų draugą, gyveną ir mokytoją.

Laikraštis spausdina eilę straipsnių apie didžiojo Stalino gyvenimą ir veiklą, paskelbtų tarybinėje spaudoje ryšium su šlovingsąja gruodžio mėn. 21 d. data.

(ELTA).

LENKIJA. Varšuva, gruodžio mėn. 25 d. (TASS). Draugo Stalino 70-ųjų metų garbei Krokuvoje buvo iškilmingai atidengtos dvi paminklinės lentelės namuose, esančiuose Liubomirsko gatvėje Nr. 49, kur 1912—13 m. m. gyveno V. I. Leninas ir kuriuose 1913 m. įvyko Rusijos socialdemokratų darbininkų partijos Centro Komiteto narių pasitarimas, kuriam vadovavo V. I. Leninas ir J. V. Stalinas.

(ELTA).

ALBANIJA. Tirana, gruodžio mėn. 25 d. (TASS). Tiranos radijo pranešimu, draugo J. V. Stalino 70-sios metinės buvo iškilmingai pažymėtos visoje Albanijoje.

Albanijos darbo žmonės savo

spartuolišku darbu išreiškė albanų tautos meilę ir pagarbą savo geriausiajam draugui Josifui Visarionovičiui Stalinui. Ryšium su J. V. Stalino 70-siomis metinėmis Albanijos darbo žmonės pasiuntė jam daugiau kaip 3.000 laiškų.

Albanijos poetai ir kompozitoriai sukūrė naujus kūrinus, kuriuose reiškiami meilė ir dėkingumas draugui J. V. Stalinui — albanų tautos išvadotojui, geriausiajam visos darbo žmonių draugui.

(EATA).

BULGARIJA. Sofija, gruodžio mėn. 25 d. (TASS). Visoje Bulgarijoje tebevyksta socialistinės lenkynės draugo J. V. Stalino gimimo 70-ųjų metų garbei.

Stalino miesto mašinų gamyklos „Černo more“ kolektyvas įvykdė metinį gamybinių planų draugo J. V. Stalino sukaktuvių išvakarėse. Dabar kolektyvas įsipareigojo įvykdyti savo penkmetį per ketveris su puse metų.

Stara Zagore mieste „Gradostroj“ valdybos darbuotojai iki gruodžio mėn. 21 d. įvykdė gyvenamųjų ir viešųjų pastatų statybos planą 208 proc. Dabar jie prisimė eilę naujų įsipareigojimų.

(ELTA).

JAV. Niujorkas, gruodžio mėn. 24 d. (TASS). Niujorke

gą paėmė į rankas darbininkas, valstietis.

Fašistinėje Italijoje kartais būdavo gaminami trivalūs kino filmai, kurių niekas nenorėjo žiūrėti. Kairiųjų kino režisierių grupė beveik be lėšų pagamino apie 10 puikių gilaus socialinio turinio filmų. Aš mačiau filmą „Dviratio grobikas“, jame nepaprastai teisingai, dideliu menišku subtilumu parodyta Romos bedarbio tragedija. Šiame netikėtame pažangiosios kinematografijos suklastėjime pasirodė pakilimas Italų tautos, kuri savo įgimtą broūžų nepakeltė į dubenį su amerikoniškais lėšiuokais.

Mūsų atvykimo dieną Romos policija suėmė kelis studentus už tai, kad ant San Džiovani aikštės sienų jie parašė „Taika“. Šis žodis aiškiai nepatinka džentelmenams iš Amerikos ambasados. Bet žodį „taika“ galima pamatyti ant visų Italijos sienų. Nors džentelmenų užmojis yra didelis, kažin ar jiems pavyks uždaryti į kalėjimus visą Italiją. Aš nežinau, ką jautė p. Sforca, rašydamasis agresijos pakta, bet aš girdėjau, kaip šimtas tūkstančių Romos gyventojų kartojo: „Mes nedavėme jiems savo parašo“.

Amerikiečiai nori padaryti iš graižios ir šlovings Italijos ne

„Uepster hol“ salėje įvyko iškilmingas susirinkimas, skirtas draugo J. V. Stalino gimimo 70-sioms metinėms. Susirinkime dalyvavo daugiau kaip 1.000 žmonių. Dalyvių tarpe buvo komunistų partijos lyderiai Devissas, Uinteris, Viljamsonas, Tampusas, Grinas ir kiti. Didelę kalbą susirinkime pasakė JAV kompartijos sekretorius organizaciniam klausimams Henri Uinstonas.

(ELTA).

PRANCŪZIJA. Paryžius, gruodžio mėn. 25 d. (TASS). Visoje Prancūzijoje plačiai pažymėtos draugo J. V. Stalino gimimo 70 metinės. Vakar Orleanso įvyko masinis darbo žmonių susirinkimas, kuriame Prancūzijos komunistų partijos CK narys Fernlanas Grenje padarė pranešimą apie draugo J. V. Stalino gyvenimą ir veiklą. Susirinkimui pasibaigus, 200 jo dalyvių įstojo į draugiją „Prancūzija — TSRS“.

Sotvil le Ruan miesto municipalinė taryba nutarė vienai miesto gatvių suteikti draugo Stalino vardą.

Paryžiuje mitingai, skirti draugo J. V. Stalino sukaktuvėms, įvyko stambiausiose gamyklose.

Paryžiaus salėje „Mittualette“ įvyko Prancūzijoje gyvenančių ispaniškųjų respublikonų iškilmingas susirinkimas, skirtas draugo J. V. Stalino gimimo

70-sioms metinėms. Pranešimą padarė Ispanijos kompartijos politbiuro narys Visente Uribe.

(ELTA).

IZRAELIS. Tel — Avivas, gruodžio mėn. 25 d. (TASS). Pažangioji Izraelio visuomenė plačiai pažymi 70-sias metines nuo draugo J. V. Stalino gimimo dienos. Gausūs iškilmingi susirinkimai, skirti šlovingsioms sukaktuvėms, įvyko Tel — Avive ir Haifoje.

Haifoje iškilmingame susirinkime, kurį suorganizavo draugiškų ryšių su TSRS lygos vietinis komitetas, dalyvavo Izraelio visuomeniniai ir politiniai veikėjai, vadovaujantieji lygos darbuotojai ir kiti.

Posėdyje kalbėjusieji draugiškų ryšių su TSRS lygos generalinis sekretorius Snegas, lygos CK narys Stavi, arabų atstovai Habibi ir Bustane išreiškė Izraelio žydų ir arabų gyventojų karštą meilę bei dėkingumą tarptautinės taikos ir pažangos stovyklos vadui draugui J. V. Stalinui. Audringiems plojimams aidi, posėdyje dalyviai priėmė sveikinimo telegramą draugui J. V. Stalinui.

Tel — Avive Izraelio komunistų partija suorganizavo iškilmingą posėdį, skirtą J. V. Stalino 70-sioms metinėms. Pranešimą apie draugo Stalino gyvenimą ir veiklą padarė Izraelio kompartijos CK generalinis sekretorius Mikunis.

(ELTA).

ILJA ERENBURGAS

ITALIJOS TRAGEDIJA

(Tęstinys iš „T. R.“ Nr. 149 (758)) Italijos valdančiosios klasės neturi nestelbti jos tautos, talentingos, nuodirdžios, drąsios; ji dabar yra vienintelė didingos šios šalies praeities saugotoja ir vienintelė jos ateities statytoja. Išsivadavusi nuo fašizmo, ji veržėsi į tą gyvenimą, kuris jai miglotai vaizduosis. Ji buvo sutikta ašarinėmis dujomis, lazdelėmis, kulkomis. Lūdnos pasidarė akys, karštelio raukšlė įsiveržė ties burna. Bet Italai nenusiminė. Per trumpą laiką, kurį aš praleidau Italijoje, aš mačiau, kaip kovoją darbininkai. Pietuose vyko eilinė drama: žandarai užmūšė du samdinius, kurie drauge su kitais užėmė dirvonuojančias tituluotų dykūnų žemes. Į valstiečių nužudymą Roma atsakė šešių valandų protesto streiku: užgeso šviesa, sustojo tramvajai ir autobusai, apmirė gyvenimas.

Įmonininkų ir dvarininkų puoselėje visas valstybės aparatas. „Vašingtonas pataria“ būti kietiems. Bet tauta nori gyventi, ji puola. Ir štai dar kartą laimėjo streiką šiaurės darbininkai, dar kartą vyriausybė teko

sankcionuoti samdinių įvykdytą „žemių pagrobimą“.

Nepaisant amerikoniškų dujų ir popelžiaus anatėmų, komunistų įtaka auga. Natūralu, kad komunistai yra stiprūs šiaurės pramoniniuose centruose ir pietų samdinių tarpe. Bet komunistai Italijoje — didelė liaudies partija; už juos balsuoja Toskanos ir Emilijos valstiečiai, amatininkai, kaimų inteligentija. Aš mačiau, su kokia meile valstiečiai sutiko Toljati. Komunistų įtakos augimas keičia liaudies gyvenimą. Žmonės pradeda skaityti knygas; atsiranda bibliotekos, klubai; liaudis veržiasi į mokslą, ji supranta, koks vaidmuo jai teks; ji galvoja ne tik apie duonos kąsnį, bet ir apie Italų kultūros ateitį.

Aš mačiau kairiųjų leidyklų surengtą knygų parodą. Ten buvo ir pigūs Italų klasikų leidiniai, ir šių laikų autorių knygos, ir vertimai: daug vertimų iš rusų kalbos, daug tarybinių rašytojų. Dar neseniai penki tūkstančiai egzempliorių buvo laikomi dideliu tiražu — kaip aš jau pažymėjau, buržuza ne draugavo su knyga. Dabar atsirado penkiasdešimties tūkstančių egzempliorių tiražai: kny-

tikai rinką savo prekybininkams, bet bazę savo plėšikams. Tai pasibauretinai ir neįmanoma. Italai atsako „ne“. Tur būt, džentelmenai, gyvenantieji Romos rūmuose, pranešė savo viršininkams Vašingtone, kad itališkas „ne“ skambina ne tikrai karštai, bet ir pakankamai įtikinamai.

Romoje ypatingai aštriai jauči pasikėsinimą prieš Europą. Istorija šiame mieste kiekvienam žingsnyje — nuo forumo ir katakombų, nuo bizantiškų bazilikų ir renesanso rūmų iki lengvabūdiško baroko, iki perelito amžiaus vilų, iki pelningų mūsų laikų namų. Kiekviena epocha paliko pėdsaką. Europos amžiai čionai, kaip geologiniai klodai. Ir štai šiame seniausiame mieste atsiranda amerikoniškos iškabos, Amerikos gyvulių pirklėjų mados, laukinių ku kluku-klaniečių šūkių; prasideja karo ruošimas dėl kakokio „Standard Oil“ ir jo šlovės. Tokio cinizmo ir barbarizmo akivaizdoje žmogų pagauna rūstumas.

Italai žino, kad tarybinė liaudis gina taiką, kad neturi ir neturės Italas geresnio draugo. Kapri yra „Cirkolio Operajo Maksimo Gorki“ — „Maksimo Gorkio vardo darbininkų ratelis“. Senas žvejys Salvatore

Ivoto, kuris pažino Gorkį, sako savo kalmiečiams: „Rusai neduos mūsų nuskausti“. Aš mačiau Romos darbininkų namuose Stalino portretus. Vynadarių miestelyje Albano valstiečiai man kalbėjo: „Pasakykite Maskvoje, kad mes tikime jums ir pasitikime jums“. Romoje po mitingo prie manęs priėjo jaunas darbininkas su vienerių metų amžiumi mergaite ant rankų; jis pasakė: „Palaišyk ją. Jos motina serga, bet jai pasidarys geriau, kai aš pasakysiu, kad rusas laikė ant rankų jos dukrelę“.

Tai po mitingo San-Džiovani aikštėje Romos gyventojai skirstė namo su degiais, vienas senis pasakė: „Matai, drauge, tai Italija ieško Italijos“. Taip, Italų tauta ieško savųjų namų, ji ieško ne erdvėje, o laike. Juk ji žino šiuos namus, žino juose kiekvieną akmenį, alyvmedį, bet tam, kad šie namai pasidarytų tikrai jos namais, ji turi pažengti pirmyn. Italai kartais gali atrodyti truputį nerūpestingai, sukabami, bet jie turi didelę dvasinę jėgą. Žingsnis bus padarytas: tas žingsnis, kuris skiria Amerikos ambasados Italiją nuo Italų tautos Italijos.

Už atsakingą redaktorių
F. JANKAUSKAS